

Franje Josipa I. (1848. – 1916.) povodom stote obljetnice smrti austro-ugarskoga vladara.

Potom se krenulo s radom u radionicama. Dvije su radionice bile namijenjene učiteljima u osnovnoj, a dvije nastavnicima u srednjoj školi. Cilj je radionica bio na različitim sadržajima analizirati i uvježbavati temeljne vještine uz pomoć tehničkih koncepata kao alata u nastavi povijesti. Za učitelje osnovnih škola bile su predviđene dvije radionice za učenike šestih razreda, na teme *Uspon Osmanskoga Carstva*, koju je održala Valentina Anić, i *Dekolonizacija*, koju je održala Hana Gržinić Kraljić. Za nastavnike srednjih škola održane su radionice za učenike trećih razreda gimnazije na temu *Prilike u Istri početkom 20. stoljeća*, koju je održala Dijana Muškardin, te za učenike prvih razreda gimnazije na temu *Peloponeski ratovi*, koju je održao Alen Tafra. Kroz te su povijesne sadržaje realizirani i očekivani ishodi stručnoga skupa: objasniti kumulativnost pet povijesnih vještina, analizirati temeljne povijesne vještine – kronološko mišljenje i razumijevanje povijesne priče – koristeći se priloženim pokazateljima, razlikovati tehničke koncepte i povijesne vještine te upotrijebiti pojedine grafičke mape za razvoj kronološkoga mišljenja i razumijevanje povijesne priče. Izvori su znanja za pripremu radionica bili priručnik savjetnice Marinović *Nastava povijesti usmjerena prema ishodima učenja* (Zagreb 2014.) te priručnik o grafičkim mapama Karen Bromley, Linde Irwing-DeVitis i Marcije Modlo *50 grafičkih mapa za čitanje, pisanje i druge nastavne aktivnosti* (Zagreb 2014.).

Dijana Muškardin

Aktivnost Istarskoga povijesnog društva – Società storica istriana u 2015. godini

Kako je uobičajeno, pregled aktivnosti Društva tijekom protekle godine potrebno je započeti od kraja: peti broj godišnjaka *Histria* objavljen je u prosincu, čime je uspješno zadržan kontinuitet izlaženja u redovitim godišnjim razmacima. Spomenuti kontinuitet i razina kvalitete koju glavni urednik i uredništvo održavaju od prvoga sveska prepoznati su, osim među čitateljstvom, i na međunarodnoj razini. Preciznije, ova je publikacija Istarskoga

povijesnog društva uvrštena u novopokrenutu međunarodnu bazu podataka Emerging Sources Citation Index (ESCI). Novi citatni indeks znanstvenih časopisa sastavni je dio Thomson Reutersove Web of Science Core Collection, a uvrštavanje *Histrije* nakon samo četiri objavljena sveska veliko je priznanje i poticaj uredništvu da u bliskoj budućnosti nastavi s radom na uključivanju godišnjaka u relevantne međunarodne baze.

I tijekom 2015. mrežne stranice Društva (www.ipd-ssi.hr), pravodobno su i iscrpno obavještavale o preostalim aktivnostima Društva, ali i o mnogim drugim događanjima povezanim s prošlošću Istre, zbog čega je posjećenost u stalnom porastu i dostigla je prosječnih 5.500 mjesečnih posjeta. I broj pratitelja fejsbučne stranice Društva sve je veći. Među projektima u čiju je realizaciju uključeno Društvo važno mjesto zauzimaju tri međusobno povezana: višegodišnjim projektom „Istarske sudbine: Istrani u sabirnim i zarobljeničkim logorima za Drugoga svjetskog rata i poraća“ nastavljeno je prikupljanje svjedočanstava preživjelih logoraša, a postojano se ostvaruje plan da u dogledno vrijeme sva prikupljena svjedočanstva budu postavljena na mrežne stranice IPD-a. Nositelji projekta tijekom protekle godine održali su više javnih predavanja i predstavljanja. Nastavljen je i rad na projektu „Bjegovi preko Željezne zavjese“, a Društvo je od sredine 2015. uključeno u međunarodni projekt „Palež u sjećanjima“ iz programa Europske unije Europa za građane, kojemu je glavni nositelj Znanstveno-raziskovalno središte Univerze na Primorskom iz Kopra.

Dovršena je digitalizacija *Vjesnika historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu* (1953. – 1990.), izvedena u suradnji s Državnim arhivom u Pazinu i Državnim arhivom u Rijeci, koji je sada u cijelosti dostupan na Portalu znanstvenih časopisa Republike Hrvatske Hrčak. Za budućnost projekta digitalizacije znanstveno-stručnih časopisa s istarskoga područja, osobito onih koji su prestali s izlaženjem, svakako postoji interes, ali će brzina provedbe ovisiti o okolnostima i raspoloživim sredstvima. Program predstavljanja knjiga s povijesnom tematikom također je nastavljen, a predstavljene su monografije *Tamna strana Marsa. Hrvatska autobiografija i Prvi svjetski rat* Filipa Hameršaka, *Le confraternite istriane. Una sintesi* Denisa Visintina, Davida Di Paolija Paulovicha i Rina Ciguija, *Minjera. Pregled rudarske i prerađivačke djelatnosti podno Sovinjaka* Matije Nežića, *Eurocentrizam u filozofiji povijesti* Alena Tafre te zbornik radova *Počeci konzervatorske službe u Istri* glavne urednice Deborah Rogoznice. K tome, Društvo je, uz Udrugu antifašističkih boraca

i antifašista grada Pule, bilo suizdavač zbornika radova sa znanstvenoga skupa „(Anti)fašizam u prošlosti i sadašnjosti“.

Društvo je bilo suorganizator raznih događanja, poput tribina „Susret s Gotovcem. Dijalog (s) povodom 15. godišnjice smrti Vlade Gotovca“ (u suradnji s Institutom Mediterran i Zavičajnom knjižarom Petit), „Dva grada? Urbanitet Pule od Rima do Austrije“ (s Danima antike – Pula Superiorvm), „Pula, južna Istra i evakuirani: o velikom egzodusu sto godina poslije (1915. – 2015.)“ (s Gradskom knjižnicom i čitaonicom Pula) i okrugloga stola „70 godina od oslobođenja i pobjede nad fašizmom na području Poreča i Poreštine“ (sa Srednjom školom Mate Balote Poreč, Gradom Porečom i Zavičajnim muzejom Poreštine – Museo del territorio parentino). Članovi Društva sudjelovali su u izradi dokumentarnoga filma „Pula, svibanj 1945.: osvojena i oslobođena“ (u produkciji Umjetničke organizacije filmskih djelatnika „Histria film“ i režiji Igora Gala), koji je i premijerno prikazan u organizaciji IPD-a (u suorganizaciji s Udrugom antifašističkih boraca i antifašista grada Pule) u povodu obilježavanja Dana povijesti.

Istarsko povijesno društvo nakon šest godina aktivnosti, može se ustvrditi, prepoznato je u javnosti i među strukom kao relevantna udruga koja promicanje proučavanja istarske prošlosti potiče kroz niz raznorodnih projekata i programa. Može se stoga očekivati kako će i sažetak aktivnosti za iduću godinu odražavati jednaku predanost aktivnostima zbog kojih je Društvo i osnovano.

Mihovil Dabo